

ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ในจังหวัดนครปฐม

The Effect from Working Part-Time Job of the University Students
in Nakhon Pathom Province

ภคมน โภคะธีรกุล¹, วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย², ดารินทร์ โพธิ์ตั้งธรรม³ และ ญาณวุฒิ ผุงทองเจริญ⁴
Pakkamon Phokatirakul¹, Wisit Rittiboonchai², Darin Photangtham³ and Yanawut Phorthongcharoen⁴

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์¹

Rattanakosin College of Innovation Management¹

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม^{2,3,4}

Faculty of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University

E-mail: 1pum8989@gmail.com

Retrieved 10-08-2020; Revised 20-09-2020; Accepted 09-10-2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และตามคุณลักษณะของงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่ทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีโควตา จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และค่าความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างกันตาม เพศ อายุ ชั้นปี รายได้ผู้ปกครอง ผลการเรียน และสถานที่พัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามคุณลักษณะของงานมีความแตกต่างกันตาม ประเภทของงานพิเศษระหว่างเรียน ในกลุ่มเด็กเลิฟ ช่วงเวลาของการทำงานพิเศษระหว่างเรียน ในกลุ่มผู้ที่ทำงานในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ และวันธรรมดา และจำนวนชั่วโมงการทำงานพิเศษระหว่างเรียนส่วนใหญ่ ตั้งแต่ 4 ชั่วโมงต่อวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: นักศึกษามหาวิทยาลัย; การทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน; ผลกระทบจากการทำงาน

Abstract

The purposed of this research were to study the effect from working part-time Job of the University Students in Nakhon Pathom Province in term of personal factors and job characteristics. 400 samples by quota sampling of this research were university students with part-time job. The data were collected by using validation and reliability questionnaire and using statistical methods including percentage, mean, t-test and one-way ANOVA

The research found that 1) there were differences in the effect of working part-time job of the university students at Nakhon Pathom Province with statistical significance in term of personal factors, including gender, age, academic year, parents' income, GPA and accommodation with significant difference at .05 level.; and 2) there were differences in the effect of working part-time job of the university students at Nakhon Pathom Province with statistical significance in term of job characteristics including type of part-time job (waitress), working schedule (weekends and weekdays). and the number of extra working hours between 4 hours per day and more with significant difference at .05 level.

Keywords: university students; part-time job; the effect from working

บทนำ

การศึกษาเปรียบเสมือนเครื่องมือที่มีความสำคัญในการที่ใช้พัฒนาชีวิตถือเป็นกระบวนการพัฒนา มนุษย์ให้ให้มีคุณค่าตามที่พึงปรารถนาของสังคม โดยมีการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม ด้านจารีตประเพณี ด้านค่านิยม รวมถึงทัศนคติที่ดีงาม ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข การศึกษาที่อบรมบ่มสอนมนุษย์ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญของการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และยกระดับมาตรฐานชีวิตของ ประชากรในสังคม ให้มีความเจริญเติบโตก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

การศึกษาในช่วงระดับมหาวิทยาลัย มีความสำคัญเพราะเป็นการศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิตในการ พัฒนาประเทศชาติ หน้าที่หลักของนักศึกษาในชั้นดังกล่าว จึงต้องเน้นถึงความตั้งใจ เพื่อมุ่งหาความรู้อย่าง เต็มที่ โดยผู้ปกครองจะคอยให้การสนับสนุนเพื่อให้ นักศึกษามีเวลาทั้งหมดให้กับ การเรียนอย่างเต็มที่ โดยมุ่งหวังให้การศึกษาจะช่วยยกระดับทักษะและความสามารถ เข้าสู่ในตลาดแรงงานในอนาคต เพื่อให้ได้ บัณฑิตที่มีคุณภาพออกมาทำงานสู่สังคม แต่ด้วยความแตกต่างทางสังคม และเหตุผลของแต่ละครอบครัว ทำให้พบว่า มีนักศึกษาบางส่วนจำเป็นต้องทำงานพิเศษระหว่างเรียน เพื่อนำเงินค่าตอบแทนมาใช้จ่ายใน การศึกษาเล่าเรียน ปัจจุบันการทำงานพิเศษระหว่างเรียน ไม่ว่าจะ เป็นงานพาร์ทไทม์ หรืองานประจำ เป็นเรื่องปกติ (เบญจวรรณ ธรรมรัตน์ และ พัชฌณ ใจสอาด, 2559) จากแนวคิดของการเป็น "บัณฑิตนัก

ปฏิบัติ" ทำให้นักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 จะต้องมีการฝึกงานระหว่างเรียน การทำงานระหว่างเรียนจึงเป็นเรื่องปกติ เพราะนักศึกษาที่ทำงานพิเศษระหว่างเรียนจะได้รับความรู้ ประสบการณ์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คณะวิจัยมุ่งเน้นไปยังนักศึกษาที่ต้องทำงานพิเศษ นอกเหนือจากที่หลักสูตรในมหาวิทยาลัยกำหนด นั่นคือผู้ที่ทำงานระหว่างเรียนโดยมุ่งหวังค่าตอบแทนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว ในการส่งเป็นค่าเทอม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตระหว่างการเป็นนักศึกษา ซึ่งการทำงานพิเศษในลักษณะนี้หลายครั้งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียน

การทำงานพิเศษระหว่างเรียนของนักศึกษา อยู่ในความสนใจและเป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาล ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ได้มอบหมายให้กรมการจัดหางานเร่งหางานพิเศษให้นักเรียน นักศึกษาทำงานในช่วงปิดภาคเรียนหรือช่วงว่างจากการเรียน เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ฝึกความอดทน ปลูกฝังความรับผิดชอบและสร้างวินัยในตนเอง ทั้งยังสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่ต้องไปมั่วสุมหรือยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือประพฤติดันเลื่อมเสีย นอกจากนี้ยังมีรายได้ระหว่างเรียนจากการประกอบอาชีพที่เหมาะสมเป็นการเพิ่มรายได้ให้ตนเอง ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองรวมทั้งได้เห็นคุณค่าของเงิน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการเรียนรู้โลกแห่งอาชีพก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเป็นพื้นฐานในการหางานทำเมื่อจบการศึกษาต่อไป (ภรภัทร จุฑาทูร, 2561)

การทำงานพิเศษระหว่างเรียนของนักศึกษาถือว่ามีทั้งประโยชน์ในเรื่องการฝึกทักษะการทำงานระหว่างเรียน แต่ในเวลาเดียวกันก็มีโทษด้วย เนื่องจากการเป็นนักศึกษาควรมีเวลาในการศึกษาทั้งในห้องเรียนและค้นคว้าเพิ่มเติมให้เพียงพอ ดังนั้นด้านลบของการทำงานพิเศษจะเกิดขึ้นได้ หากนักศึกษาไม่สามารถจัดแบ่งเวลาการทำงานและการเรียน งานพิเศษบางประเภท ต้องใช้เวลาทำงานในช่วงกลางคืน ซึ่งจะส่งผลต่อการพักผ่อนที่เพียงพอ และเนื่องจากนักศึกษากลุ่มดังกล่าวอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งมักจะคล้อยตามเพื่อนได้ง่าย จึงพบว่ามีนักศึกษาบางส่วนเข้ามาทำงานพิเศษเพราะค่านิยมในเรื่องวัตถุ กล่าวคือ นักศึกษาบางคนทำงานเพราะอยากจะได้สิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งที่ยากจะได้ต่าง ๆ ตามแฟชั่น ตามเพื่อน ชอบการแต่งตัว ชอบความสนุก เทียบเท่า เพราะถือว่าการทำงานพิเศษในเวลากลางคืนเป็นการพักผ่อน โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ได้จริง ทั้งที่นักศึกษากลุ่มนี้ผู้ปกครองมีฐานะเพียงพอที่จะส่งค่าเล่าเรียน แต่ก็ยินดีทำงานพิเศษเพื่อซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มเติม ทำให้เวลาในการพักผ่อนลดลง และส่งผลต่อการเรียนในที่สุด ดังนั้นปัจจัยที่สำคัญที่สุด สำหรับ การทำงานพิเศษระหว่างเรียน คือการบริหารเวลา หากทำให้ดีจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งใจ (สุขจิตร์ ตั้งเจริญ, สุาศุภร์ จันประเสริฐ และอ้อมเดือน สดมณี, 2556)

จากเงื่อนไขดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึง ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม โดยยึดกลุ่มเป้าหมายตามเกณฑ์ของกรมจัดหางาน เรื่องจัดหางานพิเศษให้นักเรียน นักศึกษาทำงาน ซึ่งกำหนดเงื่อนไขว่านักเรียน นักศึกษาจะทำงานได้ต้องมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป หากทำงานในหน่วยงานราชการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 7 ชั่วโมงต่อวัน ไม่รวมเวลาหยุดพัก จะมีค่าตอบแทนไม่เกินวันละ 300 บาท หากปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมงครึ่งต่อวัน

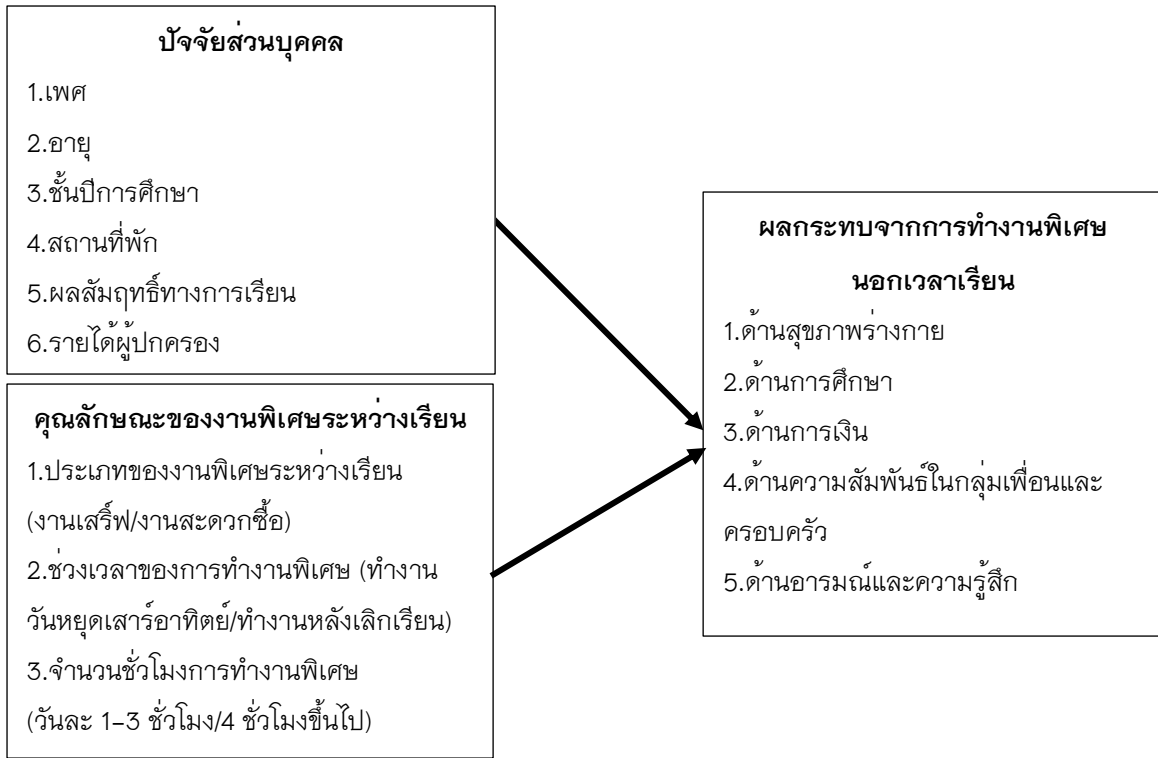
ค่าตอบแทนไม่เกิน 150 บาท กรณีทำงานในสถานประกอบการภาคเอกชน กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำราย ชั่วโมงไม่ต่ำกว่าชั่วโมงละ 40 บาท ช่วงปิดภาคเรียนทำงานได้ไม่เกินวันละ 7 ชั่วโมงและไม่เกิน 36 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ หากทำงานนอกเวลาเรียนในช่วงเปิดภาคเรียนปกติ ทำงานได้ไม่เกินวันละ 4 ชั่วโมง วันหยุด เรียน วันหยุดประจำสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อวัน ห้ามทำงานในสถานที่เล่นการพนัน โรงฆ่าสัตว์ สถานเต็นรำ ร้านอาหารที่มีการจำหน่ายแอลกอฮอล์ เป็นต้น ลักษณะงานส่วนใหญ่เป็น งานขายสินค้า และบริการลูกค้า งานร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ และงานคลังสินค้า เป็นงานที่มีความปลอดภัยและไม่เสี่ยงอันตราย (กระทรวงแรงงาน, 2562) โดยมีความมุ่งหวังว่างานวิจัยดังกล่าว จะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพที่สมดุลในเรื่องการทำงานนอกเวลาเรียนและการจัดสมดุลทางการศึกษาของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และตามคุณลักษณะของงาน

กรอบแนวคิดงานวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นกรอบแนวคิดเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ผู้ปกครอง และสถานที่พัก (2) คุณลักษณะของงานพิเศษระหว่างเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ ประเภทของงานพิเศษระหว่างเรียน ช่วงเวลาของการทำงานพิเศษระหว่างเรียน และจำนวนชั่วโมงการทำงานพิเศษระหว่างเรียน กับตัวแปรตามคือ ผลกระทบของการทำงานพิเศษระหว่างเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนครปฐม ในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการศึกษา ด้านการเงิน ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนและครอบครัว และด้านอารมณ์และความรู้สึก โดยดัดแปลงมาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ การเรียนรู้จากการทำงาน: การศึกษาระดับอุดมศึกษา ของ Boud & Solomon (2001) ผลกระทบจากการทำงาน ของ Clark (2003) ร่วมกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ รื่นวงศ์ (2553); เรมवल นันทศุภวัฒน์, อรอนงค์ วิชัยคำ และ อภิรดี นันทศุภวัฒน์ (2557); เกวรินทร์ ฉันทนะสุขศิลป์ พิมลมาศ เนตรมัย และกิจปฏิภาณ วัฒนประจักษ์ (2558); พิชิต ฤทธิจรรยา และคณะ (2559) โดยสามารถแสดงได้ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

วิธีการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่การทำงานพิเศษระหว่างเรียนในจังหวัดนครปฐม เนื่องจากไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณแบบใช้สูตรไม่ทราบจำนวนประชากรของ Cochran (1953) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 385 ราย มีการเพิ่มขนาดตัวอย่างอีก 15 ราย ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน โดยขั้นแรกใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จับสลากรายชื่อมหาวิทยาลัยที่มีที่ตั้งในจังหวัดนครปฐม มา 4 แห่ง (ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ศาลายา) แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบโควตาเก็บตัวอย่างนักศึกษาที่การทำงานพิเศษมหาวิทยาลัยละ 100 ราย โดยแบบสอบถามที่ผ่านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ราย ร่วมกับการกาค่าความสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น Cronbach's alpha จากกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 30 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.867 ซึ่งหมายความว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความน่าเชื่อถือในระดับยอมรับได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดย การศึกษาวิจัยนี้ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2561 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ.2562 รวมเป็นเวลา 5 เดือน

ผลการวิจัย

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (คิดเป็นร้อยละ 54.50) โดยอยู่ในอายุ 20 - 30 ปีมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 74.70) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 3 (คิดเป็นร้อยละ 32.30) ผู้ปกครองมีรายได้อยู่ที่ 20,001 - 25,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 43.70) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือGPA.อยู่ที่ 3.01 - 3.50 (คิดเป็นร้อยละ 43.70) มีสถานที่พักอยู่ที่ หอพัก (คิดเป็นร้อยละ 39.00)

1. ผลการศึกษาผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n = 400)

	เพศ	อายุ	ชั้นปี	รายได้ผู้ปกครอง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สถานที่พัก
สุขภาพ	0.92	0.14	0.02*	0.00**	0.04*	0.00**
การศึกษา	0.06	0.29	0.00**	0.00**	0.01**	0.00**
การเงิน	0.13	0.41	0.00**	0.00**	0.01**	0.00**
ความสัมพันธ์	0.14	0.23	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**
ความรู้สึก	0.02*	0.19	0.10	0.01**	0.01**	0.01**
รวม	0.04*	0.15	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**

จากตารางที่ 1 ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างกันตาม เพศ ชั้นปี รายได้ของผู้ปกครอง ผลการเรียน และสถานที่พัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะของงาน (ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ ว่าได้ทำงานดังกล่าวหรือไม่ กำหนดให้ทำเป็น 1 ไม่ทำเป็น 0 และกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ : dichotomous variable) โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกได้อย่างอิสระ เช่น ประเภทงานพิเศษอาจจะทำเฉพาะงานเสิร์ฟ ร้านสะดวกซื้อ หรือทำทั้งสองอย่างก็ได้ ยกเว้นข้อจำนวนชั่วโมงในการทำงานต่อวันเป็นคำถามปลายเปิด แล้วผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นตัวแปรใหม่ 2 กลุ่ม) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะของงาน

	ประเภทงานพิเศษ		ช่วงเวลาทำงานพิเศษ		จำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษ	
	งานเลิร์ฟ (n=173)	ร้านสะดวก ซื้อ (n=230)	วันหยุด เสาร์ อาทิตย์ (n=94)	วันธรรมดา (n=311)	1-3 ชั่วโมงต่อวัน (n=241)	4 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวัน (n=159)
สุขภาพ	0.00**	0.14	0.00**	0.02*	0.54	0.07
การศึกษา	0.00**	0.29	0.00**	0.66	0.61	0.33
การเงิน	0.04*	0.07	0.00**	0.52	0.74	0.02*
ความสัมพันธ์	0.00**	0.00**	0.00**	0.06	0.07	0.03*
ความรู้สึก	0.01**	0.23	0.00**	0.49	0.01**	0.28
รวม	0.00**	0.19	0.00**	0.58	0.69	0.02*

จากตารางที่ 2 ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะของงาน มีความแตกต่างกันตาม ประเภทของงานพิเศษ ระหว่างเรียน ในกลุ่มเด็กเลิร์ฟ ช่วงเวลาของการทำงานพิเศษระหว่างเรียน ในกลุ่มผู้ที่ทำงานในวันหยุด เสาร์ อาทิตย์ และวันธรรมดา และจำนวนชั่วโมงการทำงานพิเศษระหว่างเรียนตั้งแต่ 4 ชั่วโมงต่อวัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างกันตาม เพศ อายุ ชั้นปี รายได้ ผู้ปกครอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานที่พัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างจากปัจจัยส่วนบุคคล ย่อมจะสร้างความแตกต่างในเรื่องความพร้อม ทักษะคิดในการทำงานแตกต่างกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกวรินทร์ ฉันทนะสุขศิลป์ พิมลมาศ เนตรมัย และกิจปฏิภาณ วัฒนประจักษ์ (2558) ที่มีผลการวิจัยเชิงปริมาณบ่งชี้ว่าปัจจัยหลักที่มีผลต่อการฝึกปฏิบัติงาน เกิดจากปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่องเพศจะมีผลต่อความรู้สึกที่มีต่องาน ผลการวิจัยพบว่าเพศชายจะมีความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่อการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียนดีกว่าเพศหญิง ในขณะที่ตัวแปรด้านชั้นปี จะมีผลต่อปัจจัยในด้านสุขภาพ ผลกระทบด้าน การศึกษา การเงิน และความสัมพันธ์ต่อครอบครัวและเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งน่าจะเกิดจากภาระในการเรียนเมื่ออยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้น จำเป็นต้องเรียนให้มากขึ้นและทำรายกลุ่มมากขึ้น นอกจากนี้จะพบว่า รายได้ของผู้ปกครอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม และสถานที่พัก ต่างก็มีผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน

2. ผลกระทบจากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะของงาน มีความแตกต่างกันตาม ประเภทของงานพิเศษระหว่างเรียน ในกลุ่ม

เด็กเสิร์ฟ ช่วงเวลาของการทำงานพิเศษระหว่างเรียน ในกลุ่มผู้ที่ทำงานในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ และวันธรรมดา และจำนวนชั่วโมงการทำงานพิเศษระหว่างเรียนตั้งแต่ 4 ชั่วโมงต่อวัน ทั้งนี้ความแตกต่างของคุณลักษณะของงาน จะมีผลก็ต่อเมื่อคุณลักษณะงานดังกล่าวไม่สอดคล้องกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา รวมถึงไม่สอดคล้องกับความพร้อม ทักษะที่ดี และความชื่นชอบในการทำงานจากนักศึกษา ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ รื่นวงศ์ (2553) ที่เสนอว่า การมีชั่วโมงที่ยาวนานจะส่งผลเชิงลบต่อ คุณภาพและสภาพการทำงาน แต่ก็ขัดแย้งกับงานวิจัยของ เรมवल นันทศุภวัฒน์ อรอนงค์ วิชัยคำ และ อภิรดี นันทศุภวัฒน์ (2557) ที่เสนอว่า จำนวนชั่วโมงที่ปฏิบัติงานเกินเวลามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการทำงาน ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะงานที่แตกต่างกัน รวมถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อความรักในงานที่ตนปฏิบัติ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า คุณลักษณะของงาน กลุ่มนักศึกษาที่ทำงานเสิร์ฟตามร้านอาหารมีผลกระทบต่อการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ในทุกด้าน ในขณะที่กลุ่มที่ทำร้านสะดวกซื้อมีผลกระทบต่อการทำงานพิเศษด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวและเพื่อน เพียงเรื่องเดียว นอกจากนี้ ช่วงการทำงานพิเศษในวันหยุด เสาร์อาทิตย์ มีผลกระทบต่อการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ในทุกด้าน ขณะที่กลุ่มทำงานพิเศษเฉพาะวันธรรมดา มีผลกระทบต่อในเรื่องปัญหาสุขภาพ และในเรื่องจำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษในช่วง 1-3 ชั่วโมง จะมีผลกระทบต่อความรู้สึกและทัศนคติที่ดีต่อการทำงานพิเศษนอกเวลา ส่วนกลุ่มที่ทำงานพิเศษ วันละ 4 ชั่วโมงขึ้นไปต่อวัน มีผลกระทบต่อการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ในด้านการเงิน ความสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน นับได้ว่าเป็นการเปิดโลกทัศน์และสร้างการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้กับนักศึกษา แต่ด้วยความแตกต่างของคุณลักษณะส่วนบุคคล การจัดสมดุลในการทำงาน ถือว่ามีความสำคัญ เนื่องจากเวลาของทุกคนมีเท่ากัน เวลาทำงานถือเป็นส่วนหนึ่งของการใช้เวลาในชีวิต สำหรับนักศึกษาแล้ว เวลาดังกล่าวต้องให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะในการเข้าสังคม การพัฒนาร่างกายและจิตใจ ดังนั้น เวลาในการทำงานนอกเวลาเรียนจึงไม่ควรมากเกินไป จนทำให้เสียสมดุลดังกล่าว

2. ความแตกต่างของ เพศ อายุ ชั้นปี รายได้ผู้ปกครอง และสถานที่พัก ต่างก็มีผลต่อ การทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ดังนั้นการวางแผน เลือกรางานพิเศษ ให้เหมาะกับปัจจัยดังกล่าวต้องมีการทบทวน นักศึกษาต้องไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้จากการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียนจนทำให้สูญเสียภารกิจหลักในด้านการศึกษา

3. คุณลักษณะของงานเองก็มีผลต่อการทำงานพิเศษนอกเวลาเรียน ดังนั้นการเลือกงานให้เหมาะกับคุณลักษณะ สภาพความเป็นอยู่ และเวลาเรียนของตน จะช่วยให้นักศึกษามีรายได้ มีประสบการณ์ในการทำงาน และไม่เสียการเรียน ซึ่งถือเป็น ผลประโยชน์สูงสุดที่น่าจะเกิดกับนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นแต่การทำวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้น ผู้ที่สนใจจะต่อยอดศึกษาเป็นการหาข้อมูลเชิงลึกด้วยการทำวิจัยเชิงคุณภาพ หรือจะทำวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ก็น่าจะได้ข้อค้นพบที่ชัดเจนมากขึ้น
2. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ นักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม เท่านั้น ผู้ที่สนใจอาจจะต่อยอดไปยังนักศึกษาในจังหวัดอื่น เพื่อทำการวิจัยในเชิงเปรียบเทียบ
3. ตัวแปรอิสระที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ยังมีบางส่วนที่มีความสัมพันธ์กันเอง ระหว่าง ลักษณะประชากร กับคุณลักษณะในการทำงาน ดังนั้น ผู้ที่สนใจอาจจะขยายตัวอย่างในการเก็บและวิเคราะห์ด้วยสถิติอื่น อาทิ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) หรือ การวิเคราะห์จำแนกปัจจัย (Discriminant analysis)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงแรงงาน. (2562). *กรมการจัดหางาน จัดหางานพิเศษสำหรับ นักเรียน นักศึกษา*. ค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.mol.go.th/anonymouse/news/33696>
- เกวรินทร์ ฉันทะสุขศิลป์ พิมลมาศ เนตรมัย และกิจปฎิภาณ วัฒนประจักษ์. (2558). การศึกษาปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานและปัจจัยซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 7(1), 127–135.
- ธนวัฒน์ รื่นวงศ์. (2553). คุณภาพชีวิตและสภาพการทำงานของแรงงานนอกระบบ: การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ 1. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 2 (1), 85–95.
- เบญจวรรณ ธรรมรัตน์ และ พัชมณ ใจสะอาด. (2559). การคุ้มครองแรงงานนักศึกษาที่ทำงานบางช่วงเวลา: กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *วารสารจันทรเกษมสาร*, 22(4), 21–30.
- พิชิต ฤทธิจรรณ อภิชา ธาณิรัตน์ ปิยนันต์ คล้ายจันทร์ และชมภูษ พุฒิเนตร. (2559). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในร้านสะดวกซื้อ. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 8(1), 200–212.
- เรมवल นันทคุภวัฒน์ อรอนงค์ วิชัยคำ และ อภิรดี นันทคุภวัฒน์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างชั่วโมงการปฏิบัติงานเกินเวลาของพยาบาลและผลลัพธ์ด้านผู้ป่วย พยาบาลและองค์กรในโรงพยาบาลทั่วไป. *พยาบาลสาร*, 41(4), 58–69.
- ภรภัทร จุฑาทู. (2561). *รพ.แรงงาน สั่งทำงานให้ นร.-นศ.ทำพาร์ทไทม์*. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/40220>

สุขจิตร ตังเจริญ ฐาศุภร์ จันประเสริฐ และอ้อมเดือน สดมณี. (2556). ปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีภาคสมทบ.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา,5 (1),1-9.

Boud, D. & Solomon, N. (2001). *Work-based Learning: A New Higher Education?*. Buckingham: Open University Press.

Clark, R. E. (2003). Fostering the Work Motivation of Individuals and Teams. *Performance Improvement*,42(3), 21-29.

Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. New York : John Wiley & Sons. Inc.